

Legal update

Duben 2019

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti regulace podnikání na finančním trhu

Nový evropský právní rámec pro sekuritizace

Nařízení, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Evropské unie

Nově publikovaná judikatura

Pozastavení výkonu práv spojených s akciemi, které akcionář nepředložil k vyznačení nezbytných údajů nebo k výměně dle zákona o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Bankovní a finanční služby:

Pavel Jendrulek, Ondřej Havlíček

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Dušan Kmoch, Dalibor Šimeček

Soudní / arbitrážní řízení:

Milan Polák, Ondřej Havránek, Zbyšek Kordač

Informační technologie a duševní vlastnictví:

Martin Lukáš, Jan Turek

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák

Insolvenční řízení a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Vladimír Petráček

Pracovní právo:

Ondřej Havránek, Anna Bartůňková

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

© 2019 Weinhold Legal. Všechna práva vyhrazena

Aktuality v legislativě

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti regulace podnikání na finančním trhu

Dne 12. února 2019 vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti regulace podnikání na finančním trhu, a to jako sněmovní tisk č. 398 („návrh zákona“).

Návrh zákona si klade za cíl zejména reagovat na přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu, a o zrušení směrnice 2003/71/ES („nařízení o prospektu“), jež má nabýt účinnosti dne 21. července 2019. Převážná část právní úpravy prospektu cenného papíru, obsažená především v ustanoveních § 34 a násl. zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu („ZPKT“), které transponují směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES ze dne 4. listopadu 2003 o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí převoditelných cenných papírů k obchodování a o změně směrnice 2001/34/ES („směrnice o prospektu“), se od tohoto data přesune do nařízení o prospektu jako právního předpisu přímo použitelného jednotně v celé Evropské unii. Do ZPKT naopak budou doplněny nové přestupky podnikajících fyzických osob a právnických osob za porušení některých ustanovení nařízení o prospektu.

Samotné nařízení o prospektu v mnohém navazuje na směrnici o prospektu. Navíc si však klade za cíl usnadnit přístup emitentů, zejména malých a středních podniků, na kapitálový trh. Vyhotovení standardního prospektu totiž zpravidla bývá nákladný a časově náročný proces vyžadující zveřejnění a zpracování nezměrného množství informací, což může odradit jak emitenty, tak potenciální investory. Na to se nařízení o prospektu snaží reagovat zavedením zjednodušených režimů pro veřejné nabízení cenných papírů některými emitenty, a to v podobě unijního prospektu pro růst a zjednodušeného prospektu pro sekundární emise. Unijní prospekt pro růst je obecně určen malým a středním podnikům, podnikům s nižší tržní kapitalizací, či podnikům, jejichž nabídka cenných papírů nepřesahuje celkovou hodnotu protiplnění 20.000.000 EUR. Zjednodušeného prospektu pro sekundární emise budou moci využít emitenti, jejichž cenné papíry již byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu (popř. trhu pro růst malých a středních podniků), a ohledně nichž byl již tedy vyhotoven prospekt. Na základě zjednodušeného prospektu bude za podmínek stanovených v nařízení o prospektu možné nabízet jak kapitálové cenné papíry (např. akcie), tak nekapitálové cenné papíry (např. standardní dluhopisy). Emitenti, kteří často veřejně nabízejí cenné papíry, navíc budou moci využít tzv. univerzálního registračního dokumentu. Po jeho schválení mohou tito emitenti omezit rozsah prospektu pouze na popis cenných papírů a shrnutí prospektu.

Návrh zákona rovněž novelizuje zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech („zákon o dluhopisech“), a to ve dvou ohledech. Za prvé by nově všechny emise dluhopisů měly mít přidělené ISIN (identifikační označení podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů), čímž má být zajištěna jejich řádná evidence. Za druhé by se povinnou náležitostí emisních podmínek mělo stát uvedení toho, zda a v jakém rozsahu Česká národní banka („ČNB“) vykonává dohled nad

Legal update

Duben 2019

emisí dluhopisů a nad jejich emitentem, a (pokud emise podléhá povinnosti uveřejnit prospekt) upozornění na to, že ČNB prospekt schvaluje jen z hlediska úplnosti a nikoli jeho věcné správnosti.

Významnější novelizace by se měl dočkat rovněž zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech („ZISIF“). Jednou z navrhovaných změn je zjednodušení úpravy shromáždění podílníků. Nově by měl být odstraněn současný demonstrativní výčet záležitostí, o nichž může rozhodovat shromáždění podílníků, a určení působnosti shromáždění podílníků by tak mělo být zcela ponecháno na statut podílového fondu. Změny se má dočkat rovněž právní úprava odkupování podílových listů (nově např. bude statut podílového fondu kvalifikovaných investorů moci stanovit až pětiletou lhůtu od vzniku fondu, v níž fond nebude odkupovat jím vydané podílové listy). Navrhuje se rovněž, aby s investičními akciemi akciových společností s proměnným základním kapitálem („SICAV“) nebylo spojeno hlasovací právo, pokud stanovy neurčí jinak. Z dalších navrhovaných změn lze uvést nová pravidla pro postup při úpadku SICAV, které vytváří podfondy, obecnější úpravu promotéra investičního fondu, či přizpůsobení ZISIF nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1131 ze dne 14. června 2017 o fondech peněžního trhu.

Výše uvedené představuje pouze vybrané změny, které by měl návrh zákona zavést. Návrh zákona novelizuje řadu dalších předpisů regulujících kapitálový trh a souvisejících předpisů.

Navrhovaná účinnost návrhu zákona je první den druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

Nový evropský právní rámec pro sekuritizace

Dne 1. ledna 2019 nabylo účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ze dne 12. prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES („nařízení o sekuritizaci“). Spolu se souvisejícím nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2401 ze dne 12. prosince 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, představuje nařízení o sekuritizaci nový evropský právní rámec pro sekuritizace.

Nařízení o sekuritizaci si klade za cíl oživit trh se sekuritizacemi, jejichž obliba v EU značně klesla po finanční krizi z roku 2008, když zneužívání sekuritizačních schémat bylo často označováno jako jeden z jejích hlavních původců. Nařízení o sekuritizaci nově komplexně upravuje celý sekuritizační proces, včetně požadavků na transparentnost jednotlivých subjektů účastnících se sekuritizace, registrace sekuritizací, obecného zákazu resekuritizace, či poměrně přísných pravidel pro nabízení investic do sekuritizací neprofesionálním zákazníkům. Rovněž v případě institucionálních investorů nařízení o sekuritizaci stanoví celou řadu podmínek, které tito in-

vestoři musí splnit před tím, než se stanou držitelem sekuritizované pozice, a poté průběžně během držení sekuritizované pozice.

Nově je zaveden právní režim tzv. jednoduchých, transparentních a standardizovaných sekuritizací (STS), jejichž výhodou jsou především mírnější požadavky na kapitálovou přiměřenost zúčastněných subjektů.

Nařízení, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Evropské unie

Dne 21. března 2019 bylo v Úředním věstníku EU zveřejněno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie (dále jen „nařízení o prověřování“).

Jedná se o první komplexní rámec pro prověřování přímých zahraničních investic stanovený jednotně pro celou EU. Nařízení o prověřování se vztahuje pouze na přímé zahraniční investice směřující z třetích zemí do EU, nikoliv opačným směrem. Na jeho základě mohou členské státy zavést mechanismy k prověřování přímých zahraničních investic na svém území z důvodu bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Pravidla uplatňovaná v rámci těchto mechanismů musí být transparentní a nesmí vést k diskriminaci mezi třetími zeměmi. Veškeré stávající prověřovací mechanismy jsou členské státy povinny nahlásit Evropské komisi do 10. května 2019; jakékoliv nově zavedené mechanismy pak členské státy musí oznámit Evropské komisi do 30 dnů od jejich vstupu v platnost.

Významným přínosem nařízení o prověřování je zakotvení práva jednotlivých členských států sdílet prověřujícímu členskému státu připomínky, pokud se domnívají, že přímá zahraniční investice může mít vliv na jejich bezpečnost nebo veřejný pořádek. Pokud se Evropská komise domnívá, že přímá zahraniční investice může mít vliv na bezpečnost nebo veřejný pořádek ve více než jednom členském státě, může prověřujícímu členskému státu vydat své stanovisko. Členský stát prověřující přímou zahraniční investici bude mít povinnost zohlednit připomínky ostatních členských států a stanoviska Evropské komise. Konečné rozhodnutí v rámci prověřovacího mechanismu však bude na tomto státu.

Nařízení nabude účinnosti dne 11. října 2020.

Nově publikovaná judikatura

Pozastavení výkonu práv spojených s akciemi, které akcionář nepředložil k vyznačení nezbytných údajů nebo k výměně dle zákona o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností
(Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 1795/2018, ze dne 31. října 2018)

V předmětné věci uzavřela osoba A („úvěrující“) s osobou B („úvěrovaný“) úvěrovou smlouvu. K zajištění dluhů úvěrovaného vůči úvěrujícímu zřídila osoba C („zástavec“), která

Legal update

Duben 2019

byla zároveň předsedkyní představenstva akciové společnosti („společnost“), zástavní právo ke svým listinným akciím na majitele vydaným touto společností („zastavené akcie“).

V roce 2015 společnost zveřejnila výzvu, aby její akcionáři předložili akcie na majitele k výměně za akcie na jméno. Touto výzvou reagovala na nabytí účinnosti zákona č. 134/2013 Sb. o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů („zákon“), který stanovil akcionářům povinnost předložit listinné akcie na majitele společnosti k vyznačení nezbytných údajů nebo k výměně za nové akcie na jméno a sdělit společnosti údaje potřebné pro zápis do seznamu akcionářů, a to nejpozději do 30. června 2014. Úvěřující, který měl v té době zastavené akcie u sebe jako zástavní věřitel, se o této výzvě dozvěděl, avšak akcie k výměně nepředložil. Přesto si zástavce, který v té době vykonával funkci předsedy představenstva společnosti, písemně potvrdil, že zastavené akcie byly vyměněny za akcie na jméno (ačkoliv fakticky k výměně nedošlo), a učinil o tom záznam v seznamu akcionářů.

Následně se konala valná hromada, na kterou však nebyl zmocněný zástupce zástavce vpuštěn. Důvodem bylo, že není oprávněn vykonávat akcionářská práva, protože dosud nedošlo k výměně zastavených akcií. Zástavce podal návrh na vyslovení neplatnosti usnesení přijatých na této valné hromadě, když byl přesvědčen, že byl oprávněn vykonávat akcionářská práva (zejména účastnit se valné hromady a hlasovat na ní), přestože dosud nedošlo k výměně zastavených akcií.

Soud prvního stupně argumentaci zástavce odmítl. Pro posouzení otázky, zda byl zástavce oprávněn vykonávat hlasovací práva na předmětné valné hromadě, nebylo dle jeho názoru rozhodující, zda došlo k zápisu zástavce do seznamu akcionářů, avšak pouze to, zda zastavené akcie byly vyměněny. Pokud úvěřující jako zástavní věřitel nepředložil zastavené akcie k výměně, umožňuje zákon zástavci pouze domáhat se náhrady škody, nikoli vykonávat akcionářská práva spojená s těmito akciemi.

S uvedeným názorem se odvolací soud neztotožnil, když uvedl, že prodlení akcionáře se splněním povinnosti předložit akcie k vyznačení nezbytných údajů či k jejich výměně nemůže nastat, pokud je společnost v prodlení s výzvou k předložení akcií, resp. v průběhu lhůty k tomu stanovené. Jestliže tedy společnost vyzvala své akcionáře k výměně akcií teprve v roce 2015 a stanovila k výměně akcií lhůtu od 18. května 2015 do 18. června 2015, nemohl být zástavce dne 29. května 2015, kdy se konala předmětná valná hromada, v prodlení s předložením zastavených akcií k jejich výměně.

Proto ani zástavce nemohl být omezen ve výkonu práv spojených se zastavenými akciemi.

V následujícím dovolacím řízení tak Nejvyšší soud řešil otázku, zda akcionář může být v prodlení se splněním povinnosti předložit listinné akcie na majitele, k vyznačení nezbytných údajů či k výměně, je-li společnost sama v prodlení s výzvou akcionářů k předložení takových akcií.

Nejvyšší soud dovodil, že zákonná sankce spočívající v odejmutí práv spojených s akciemi, které akcionář nepředložil v zákonné lhůtě k vyznačení nezbytných údajů nebo k výměně, nemůže záviset na tom, kdy (popř. zda vůbec) společnost vyzvala akcionáře, aby jí akcie předložili, ani na tom, jakou lhůtu společnost akcionářům k předložení akcií stanovila. Tento závěr se uplatní i v případě, že má v rozhodné době listinné akcie na majitele u sebe zástavní věřitel. Opačný výklad nemá oporu v zákonném textu a je v rozporu s úmyslem zákonodárce, který sleduje v první řadě veřejný zájem na zvýšení transparentnosti akciových společností. Zmiňovanou právní úpravu pak Nejvyšší soud označil za ústavně konformní, když přesto, že v jejím důsledku dochází k bezprostřednímu zásahu do vlastnického práva akcionáře, jde pouze o omezení (nikoliv odejmutí) tohoto práva, a to navíc pouze na přechodnou dobu. Práva spojená s akciemi totiž „obživnou“, jakmile jsou akcie předloženy společnosti k vyznačení nezbytných údajů nebo k výměně za nové akcie a sdělí-li akcionář společnosti údaje potřebné pro zápis do seznamu akcionářů. Ve vztahu k zástavnímu věřiteli jsou práva akcionáře chráněna odpovědností zástavního věřitele za škodu způsobenou akcionáři nesplněním povinnosti předložit předmětné akcie na majitele společnosti k výměně, resp. vyznačení nezbytných údajů.

Z uvedeného závěru Nejvyššího soudu plyne, že zástavce nemohl vykonávat práva spojená se zastavenými akciemi na předmětné valné hromadě, a to bez ohledu na to, že společnost v době konání valné hromady byla sama v prodlení s výzvou k předložení zastavených akcií k jejich výměně. K obživení práv spojených s akciemi nepostačí pouhý zápis do seznamu akcionářů, ale je nutná rovněž faktická výměna příslušných akcií, popř. jejich předložení k vyznačení nezbytných údajů.

Držitel certifikátu ISO 9001

© 2019 Weinhold Legal

Pevně věříme, že shledáváte Legal Update užitečným zdrojem informací. Váš názor na tento bulletin, zejména jeho obsah, formát a periodicitu, zůstává i nadále předmětem našeho zájmu.

Své připomínky laskavě zaslejte na e-mailovou adresu: jan.cermak@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 431 k rukám Jana Čermáka, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení.